LAUSUNTO EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaista kustannustuesta annetun lain muuttamisesta HE 97/2021 vp

Music Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoaiheesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

ASIAN TAUSTA – MUSIIKKIALAN TILANNE

Kulttuuri-ja taideala on yksi pahiten COVID-19 pandemiasta kärsineistä palvelualoista. Vuonna 2020 elävän musiikin yksityissektorilla **jäi toteutumatta 15 000 tapahtumaa, 30 000 musiikkiesitystä ja 7,4 miljoonaa käyntiä** koronapandemian vuoksi. Pelkästään klubeilla ja konserttisaleilla, rytmimusiikkifestivaaleilla ja tanssilavoilla menetettiin arviolta **11 000 työpaikkaa (1 700 henkilötyövuotta).** Elävän musiikin yksityissektori menetti viime vuonna **80 % koko vuoden liikevaihdosta, noin 360 miljoonaa euroa.** Elävän musiikin toimialaa lamauttavat rajoitukset jatkuvat edelleen ja loppuvuoden tilanteesta riippuen musiikkialan menetykst voivat pahimmillaan nousta vuoden 2020 kaltaisiin lukuihin myös vuonna 2021.

Tukia tarkastellessa on myös tärkeää huomata, että Musiikkialan kriisi ei edes ole ohi, kun maailma jälleen alkaa avautua. Elävä musiikki, äänitemyynti sekä tekijänoikeudet ovat vahvassa keskinäisriippuvuussuhteessa, mikä tekee musikialan ahdingosta entistäkin vakavamman sekä pitkäkestoisemman.

Music Finland ry kiittää vuoden toisessa lisätalousarviossa koko musiikin ekosysteemiin myönnetystä tuesta. Tukea myönnettiin kuitenkin myöhässä ja sen tarkoituksenmukaisessa kohdentamisessa sekä aikataulussa on musiikkialan näkökulmasta edelleen paljon haasteita. Kustannustuki onkin tärkeä vetoapu myös elävän musiikin alalle sen toimintaedellytysten säilyttämiseksi. Myös kustannustuen viidettä kierrosta on syytä harkita, jos toimiala ei pääse avautumaan ja elpymään ennalleen kuluvan kesän aikana.

Lisäksi Music Finland ry pyytää edellen tutkimaan keinoja musiikkialan itsensä työllistäjille myönnettävän tuean nopeampaan käsitteluyyn ja maksatukseen. Alalle esitetty aikataulu syyskuussa tulevista tukipäätöksistä on kohtuuton. Musiikkialan arvoverkostoon kuuluu freelancereina toimivia muusikoita, musiikintekijöitä ja esitystekniikan ammattilaisia, yrityksiä mikroyrityksistä monikansallisiin suuryrityksiin, yhdistyksiä, osuuskuntia, ja valtiollisia sekä kunnallisia toimijoita. Arvoverkoston pienimmilläkin tekijöillä on merkitystä ja vähäisetkin muutokset verkoston laitamilla voivat vaikuttaa kokonaisuuteen dramaattisesti.

4 § KUSTANNUSTUEN MÄÄRÄYTYMISPERUSTEET

Pidämme kustannustuen neljättä kierrosta hyvänä ja tarpeellisena ja kiitämme vertailukuukausien selkeytymisestä edelliseen kustannustuen kolmanteen kierrokseen verraten. Liikevaihdon vertailukuukausien on syytä olla samat kaikille toimijoille huolimatta siitä, tekeekö toimija alv-ilmoituksensa vuosittain, neljännesvuosittain, kuukausittain tai ei ollenkaan.

Kustannustuki ei huomioi musiikkialan eri sektoreiden keskinäisriippuvuuksien sekä ansaintamallien synnyttämiä ajallisia viiveitä. Toimialoihin liittyvät periaatteet tulisi paremmin sisällyttää kustannustuen malliin.

Esimerkki: Musiikkikustannusyrityksille Teoston kautta kertyvien tulojen menetykset koskevat koko korona-aikaa, mutta ne alkoivat realisoitua tilitysviiveen myötä vasta syksystä 2020 alkaen jatkuen useampia vuosia eteenpäin. Kvartaalein tarkastalujakso antaa kapean kuvan todellisista tulonmenetyksistä.

Ratkaisuehdotus: Huomioidaan musiikkialan eri sektoreiden riippuvuussuhteet ja näistä johtuvat musiikkialalle kohdistuvat, pitkälle ulottuvat vaikutukset sekä muokkaamalla kustannustuen liikevaihdon menetysten ajallinen kesto paremmin; esimerkiksi musiikkikustannusyrittäjillä n. 22.-29% liikevaihdon lasku voi koronarajoituksista aiheutuvan elävänän musiikin käyttäkatkon vuoksi jatkua vuosia. Tämä tulee lisäksi huomioida vuosien 2022-2025 budjeteissa musiikkialan pitkän tähtäimen rahoitusraamilla (Musiikkialan kriisi- ja elvytyspaketti 23.4.2020) tai muulla siltaavalla rahoituksella.

5 § KUSTANNUSTUEN MÄÄRÄ

Kustannustuen tulisi kaikissa tapauksessa korvata palkkakulut täysimääräisenä. Työvoimavaltainen musiikki- ja tapahtuma-ala on syytä pitää toimintakykyisenä paitsi alan elpymisen, myös valtakunnan yleisen työllisyystilanteen vuoksi.

Tukikaton nostaminen 10 miljoonaan euroon on kannatettavaa kaikissa tapauksissa. Myös kustannustuen mekanismeja noudattavan tapahtumatakuun tukikaton tulisi olla 10 miljoonaa euroa elinkeinojen yhdenvertaisen kohtelun hengessä.

5 c § SUURTEN JA KESKISUURTEN YRITYSTEN TOIMITILOJEN SULKEMISESTA JOHTUVA KORVAUS

Sulkemiskorvauksen tulisi ulottua myös yrityksille, joilla ei ole kiinteitä toimitiloja. Myös musiikkitapahtumat tarvitsevat sulkemiskorvauksen, jossa suljetuksi toimitilaksi käsitettäisiin yleisötilaisuus ja tapahtumapaikka myös ilman kiinteitä seiniä.

Helsingissä 7.6.2021

Kaisa Rönkkö
Toiminnanjohtaja, Music Finland
kaisa.ronkko@musicfinland.fi
puh. 0408674216